

בש"פ 3294/16 - מדינת ישראל נגד פלוני

בבית המשפט העליון
בש"פ 3294/16

כבוד השופט י' עמית
מדינת ישראל

לפני:
המבקשת:

נ ג ד

פלוני

המשיב:

בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין
הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996,
וסעיפים 10 ו-10יג לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי
טיפול), התשל"א-1971

כ"ה בניסן התשע"ו (3.5.2016)

תאריך הישיבה:

עו"ד מיכל בלומנטל
עו"ד יעקב קמר ועו"ד מירב זמיר

בשם המבקשת:
בשם המשיב:

החלטה

בקשה ראשונה להארכת מעצרו של המשיב בארבעים וחמישה ימים לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) וסעיפים 10 ו-10יג לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971.

1. כנגד המשיב, קטין יליד שנת 2000, הוגש ביום 3.11.2015 כתב אישום המייחס לו ולקטין נוסף עבירות ניסיון לרצח לפי סעיף 305(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); והחזקת סכין שלא כדין לפי סעיף 186(א) לחוק.

על פי המתואר בכתב האישום, ביום 25.10.2015, לאחר שיחה בין המשיב לחברו אודות פיגועי הטרור המבוצעים על ידי צעירים, גמלה בליבו של המשיב החלטה לבצע פיגוע דקירה כלפי יהודים במטרה להורגם ובכך להפוך לשהיד. ביום 26.10.2016 המשיב שיתף את חברו בהחלטתו לבצע פיגוע לאומני רצחני, והשניים החליטו לבצע את הפיגוע יחדיו ביום למחרת בירושלים. ביום 27.10.2015 המשיב וחברו רכשו גרזן וסכין בחנות חומרי בניין באזור שער שכם

שבעיר העתיקה בירושלים. לאחר מכן הגיעו המשיב וחברו, כשהם מצוידים בגרזן ובסכין, לטיילת שבין כיכר צה"ל לשער יפו, והמתינו לקורבן יהודי מתאים לביצוע הפיגוע אותו תכננו. זמן קצר לאחר מכן, הגיע למקום שוטר אשר חשד במשיב ובחברו, עיכב אותם ומנע את ביצוע הפיגוע.

2. הליכי המעצר: בד בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה כנגד המשיב בקשת מעצר עד תום ההליכים נגדו. בבקשה נטען כי קיימות ראיות לכאורה טובות להוכחת אשמתו, ובכללן הודאתו בחקירותיו כי הוא וחברו הסכימו לבצע פיגוע ולהפוך לשהידים. נטען כי העבירות המיוחסות למשיב מקימות חשש סביר כי שחרורו יסכן את בטחון הציבור, ולכן קמה עילת מעצר לפי סעיף 21(א)(1) (ב) לחוק המעצרים. עוד נטען כי כנגד המשיב קמה חזקת מסוכנות לפי סעיף 21(א)(1)(ג)(4) לחוק המעצרים, שכן העבירות בוצעו תוך שימוש בנשק קר.

ביום 3.11.2015 ביקש בא כוח המשיב למנות למשיב סגור מטעם הסגוריה הציבורית. בית המשפט הודיע על מעצרו של המשיב עד להחלטה אחרת. דיון נקבע ליום 8.11.2015, ונדחה לבקשת בא כוח המשיב ליום 11.11.2015, על מנת לאפשר לו לבחון את חומר הראיות. בא כוח המשיב טען כי ישנם חוסרים בחומר החקירה והסכים לקיומן של ראיות לכאורה בעבירה של חבלה חמורה בכוונה מחמירה לפי סעיף 329(2) לחוק. בית המשפט הורה על עריכת תסקיר, תוך שהוא מצייין כי ככל שההכרעה בבקשה תושפע מסיווג העבירה, יושלם בבוא העת הטיעון בנוגע לכך.

בדיון ביום 25.11.2015 טען בא כוח המשיב כי הוא חולק על עמדת הסניגור הקודם באשר לקיומן של ראיות לכאורה, וכן ביקש הוצאת צו הסתכלות והפנייה לקבלת חוות דעת פסיכיאטרית. נקבע כי חוות הדעת תוגש עד ליום 6.12.2015, כי ההחלטה בבקשת המעצר תדחה ונקבע דיון ליום 7.12.2015.

בתסקיר שהוגש בעניינו של המשיב נאמר כי קיימת בעייתיות בכך שהמשיב ישהה בסמוך לזירת האירועים, בשל המתיחות באזור. צוין כי בני משפחת המשיב באום אל-פאחם אינם בעלי זמינות מספקת על מנת לפקח עליו באופן מספק. המשיב ומשפחתו סירבו לחלופת מעצר מוסדית, בטענה כי מסגרת חוץ ביתית עלולה להפגישו עם נוער עברייני, ומשכך, מצא שירות המבחן כי חלופת מעצר אינה יכולה לאיין את מסוכנות המשיב.

ביום 7.12.2015 הוגשה חוות הדעת הפסיכיאטרית, שקבעה כי חרף קיומם של עדויות הנוגעות לתסמיני הפרעה פוסט-טראומטית בעקבות תאונת דרכים שעבר המשיב, ובגינו המשיב מטופל תרופתית, אין עדות לקיומה של מחלת נפש במובנה המשפטי.

בהחלטתו מיום 15.12.2015 הורה בית המשפט על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים. נקבע כי ישנן ראיות לכאורה לביסוס האשמה המיוחסת למשיב; כי המשיב כשיר לעמוד לדין; כי קיימת עילת מעצר סטטוטורית לאור השימוש בנשק קר וכן עילת מעצר נוכח החשש ששחרור המשיב יסכן את בטחונו של אדם ואת בטחון הציבור, ובמיוחד נוכח קיומה של מתיחות ביטחונית. עוד נקבע כי אין חלופת מעצר המאיינת את מסוכנותו של המשיב.

המשיב הגיש ערר לבית משפט זה, שנדחה בהחלטתו מיום 27.12.2016 של כב' השופט ע' פוגלמן (בש"פ 8658/15). בהחלטה נקבע כי ישנה תשתית ראייתית לכאורה להרשעת המשיב, כי קיימת עילת מסוכנות והוצע למשפחת המשיב לבחון בשנית את חלופת המעצר המוסדית שהוצעה.

ביום 4.4.2016 הגיש המשיב בקשה לעיון חוזר, בגדרה טען, בין השאר, לחוסר בראיות, להימשכות מופרזת של ההליכים ולהתנהגות לא הולמת מצד החוקרים. דיון בבקשה נערך ביום 11.4.2016, ובמהלכו הורה בית המשפט כי המבקשת תעביר לבית המשפט את חומרי החקירה ובמקביל יעביר בא כוח המשיב מראי מקום בסרטוני החקירה בהם הוא מבקש מבית המשפט לצפות. בהחלטתו מיום 21.4.2016 דחה בית המשפט את הבקשה לעיון חוזר.

3. השתלשלות ההליכים בתיק העיקרי: ביום 12.11.2015 נקבע כי ביום 16.11.2015 תתקיים ישיבת טיעון בעניין המשיב וחברו לכתב האישום. ביום 16.11.2015 התקיימה ישיבת טיעון במהלכה הורה בית המשפט על שחרור הסנגוריה הציבורית מייצוג, נוכח קיומו של מייצג פרטי. הדיון נדחה ליום 22.12.2015, ובמהלכו בא כוח המשיב כפר בעובדות כתב האישום, וביקש לקיים משפט זוטא באשר להודעות המשיב. נקבע דיון לשמיעת ראיות ובכללן גם בנוגע לגביית הודעת המשיב ליום 10.3.2016, דיון שנדחה בשל אילוצי הסנגורים ליום 22.3.2016. עד עתה התקיימו שלושה דיוני הוכחות (22.3.2016, 2.4.2016 ו-4.4.2016) במהלכם העידו עדי תביעה, והמשך שמיעת ראיות נקבע לימים 13.9.2016, 27.9.2016 ו-9.10.2016.

מכאן הבקשה להארכת מעצרו של המשיב.

4. לטענת המבקשת, נגד המשיב קיימת עילת מעצר בגין סיכון ביטחון הציבור וכן חזקת מסוכנות מכוח סעיף 21(א)(1)(ג)(4) לחוק המעצרים בגין ביצוע עבירה תוך שימוש בנשק קר. עוד נטען כי אין חלופה היכולה להבטיח את מטרות המעצר. המבקשת מציינת כי היא מודעת לכך שהמשפט אינו עתיד להסתיים בהארכה המבוקשת, אולם לאור מסוכנות המשיב, הנלמדת ממעשיו, ונוכח המתח הביטחוני הנתון יש להאריך את מעצרו.

מנגד, הצביע המשיב על גילו הצעיר, על נסיבות ביצוע העבירה, ועל מספר ההארכות הצפוי.

5. אך לפני ימים מספר, הוריתי על הארכת מעצרה של קטינה כבת 17, שכתב האישום מייחס לה דקירה של שוטר (בש"פ 3372/16 מדינת ישראל נ' פלונית (2.5.2016) (להלן: עניין פלונית). כפי שציינתי שם, אין צורך להכביר מילים לגבי המסוכנות הגלומה במעשים כגון דא, שנעשו מתוך מניע אידיאולוגי ועל רקע גל הטרור האחרון. למשיב הוצעה חלופת מעצר מוסדית, אך הוריו מתנגדים לכך, מה שמקשה על הקושי להורות על שחרורו.

6. עם זאת, במקרה דנן, יש לקחת בחשבון את הנקודות הבאות במצטבר:

א. המשיב נתפס כאשר כלי הנשק הקר בתיקו, מבלי שהשתמש בו או החל להשתמש בו.

ב. המשיב כיום בן 16 והיה כבן חמש עשרה וחצי בעת שנתפס.

ג. המשיב נפגע ביום 18.11.2011 בתאונת דרכים כהולך רגל, וכפי שעולה מהמסמכים הרפואיים שצורפו, מאז התאונה חלו שינויים בהתנהגותו ובהתנהלותו, הבאים לידי ביטוי בבעיות התנהגות קשות והתפרצויות זעם ואלימות. מהמסמכים עולה כי המשיב נמצא מאז התאונה בטיפול שוטף של פסיכולוג ובמעקב פסיכיאטרי ומטופל תרופתית. כך,

כאשר הגיע המשיב לחדר מיון ביום 7.6.2014 (בעקבות תאונה עצמית בגינה סבל מכוויות) הוא הופנה בשל הרקע הפסיכיאטרי שלו לייעוץ פסיכיאטרי ובמכתב הסיכום נכתב "בעיות התנהגות קשות, אימפולסיביות התנהגות לא צפויה...ישנו סיכון פוטנציאלי, אין עדות לדכאון או מצב פסיכוטי פעיל", והומלץ על טיפול פסיכולוגי והמשך מעקב פסיכיאטרי.

ד. לא נקבעו תאריכים קרובים להמשך הדיון בעניינו של המשיב. עומדות רגליו בהארכה ראשונה של המעצר, אך כבר בשלב זה ברור כי בנוסף אליה, יהיה צורך לפחות בעוד שלוש ארכות נוספות. גם בהנחה אופטימית כי התאריך שנקבע לחודש אוקטובר יהיה יום ההוכחות האחרון (הנחה עליה חלק הסניגור בתוקף, בהצביעו על כוונתו לחזור ולהעיד חלק מהעדים שכבר העידו במסגרת טענת הזוטא) ובהנחה אופטימית כי סיכומי הצדדים והכרעת הדין יינתנו תוך זמן קצר, יש לקחת בחשבון גם את הצורך בתסקיר שירות מבחן לנוער, מה שיצריך תקופה נוספת. מספר הארכות שיידרשו, צופה פני עתיד, הוא אחד מני מספר שיקולים שעל בית המשפט לקחת בחשבון. בהיבט זה, שחרור המשיב עשוי לחסוך משאבים שיפוטניים ניכרים הכרוכים הן בבקשות ההארכה הנוספות שתוגשנה לבית משפט זה – על דילמת האיזון שבבסיס סעיף 62 לחוק המעצרים אליה נקלע בית המשפט בכל בקשה כגון דא – והן בבקשות לעיון חוזר בערכאה הדיונית.

בהחלטתי בעניין פלונית, ביקשתי מבית משפט קמא כי יבחן אם ניתן "לתעדף" את עניינה של פלונית ביומנו העמוס, שמא תימצא האפשרות להקדים את דיוני ההוכחות שנקבעו בעניינה לחודשים יולי וספטמבר. נוכח יומנו העמוס של הרכב פשעים חמורים בירושלים, אין לי אלא לצאת מנקודת הנחה, כי בית משפט קמא עשה ועושה כמיטב יכולתו "לתמרן" בין התיקים השונים. גם בהיבט זה, שחרור המשיב יתרום להפחתת הלחץ על הערכאה הדיונית בפניה מתנהל התיק העיקרי.

7. בהינתן משקלם המצטבר של השיקולים דלעיל, דומני כי בשלה השעה להורות על שחרורו של המשיב לחלופת מעצר הולמת.

מתסקיר שירות המבחן בעניינו של המשיב, עולה כי משפחתו של המשיב מתפקדת בצורה טובה. עם זאת, שירות המבחן זיהה בעייתיות רבה בשחרור המשיב לחלופת מעצר הסמוכה לזירת האירועים, ובמיוחד נוכח חומרת המעשים המיוחסים למשיב והמתחות הרבה שבאזור מזרח ירושלים. הורי המשיב הציעו כי המשיב ישוחרר לחלופת מעצר באום אל פאחם אצל בת דודתו של אבי המשיב, אולם מבירור שנערך עלה כי חלופה זו לא תסכון משום שבת הדודה ובעלה עובדים במשרה מלאה ויתקשו לפקח על המשיב. שירות המבחן הציע כי המשיב ישהה בחלופת מעצר מוסדית, אך כאמור, המשיב והוריו התנגדו לכך, בשל החשש כי החלופה המוסדית תחשוף את המשיב להתנהגות עבריינית.

בדיון שנערך בפני, התבטא ב"כ המשיב כי מאחר שהאב הוא קבלן העובד במרבית שעות היום, החלופה המוצעת על ידו היא השגחה על ידי אמו של המשיב בלבד. על-פניו, נראה כי לא די במפקח אחד בדמות אמו של האם, כדי להשיג את מטרת החלופה, בוודאי שלא כאשר החלופה המוצעת היא בביתו של המשיב ובוודאי נוכח מצבו הנפשי הנטען של המשיב.

אשר על כן, ועל מנת לאפשר למשיב להציג חלופת מעצר הולמת ומפקחים הולמים, התיק יוחזר לשופט המעצרים בבית משפט קמא, שיפעל כחוכמתו "לתפירת" תנאים הולמים לחלופת מעצר.

8. בשלב זה, ועד להחלטה אחרת, אני מאריך מעצרו של המשיב ב-45 יום נוספים החל מיום 1.5.2016, או עד למתן החלטה בתפ"ח 8258-11-15 בבית המשפט לנוער בבית המשפט המחוזי בירושלים, לפי המוקדם.

ניתנה היום, ב' באייר התשע"ו (10.5.2016).

ש ו פ ט